

Handläggare:
Kerstin Olander

Svar på remiss om Haninge kulturplan

1 Bakgrund

Kultur- och fritidsförvaltningen i Haninge kommun har översänt *Förslag till kulturpolitiskt program för Haninge kommun 2015-2025* till landstingets kulturförvaltning för remiss. Remissinstanserna är samtliga nämnder och bolag i Haninge kommun, förenings- och kulturliv samt andra tänkbara intressenter. Synpunkterna ska vara inlämnade till kultur- och fritidsförvaltningen senast den 25 april 2014.

Kulturförvaltningen har berett remissen inom enheten för kulturstöd och synpunkterna är sammanställda av tf kulturchefen. Remissen föreläggs landstingets Kulturnämnd för kännedom.

2 Synpunkter

Landstingets kulturförvaltning konstaterar att Haninge kommun genomfört ett gediget arbete med att beskriva kulturlivets förutsättningar och kulturpolitikens strukturer samt i samverkan med olika aktörer i kommunen beskriva den lokala kulturen och dess verksamheter och aktörer. Metoden Cultural planning har fördelen att ge ett handfast verktyg i arbetet och ger en helhetssyn på kulturens roll i samhället. Positivt är också att man inkluderat en omvärldsanalys. I vårt remissvar är vi mycket positiva till helheten och väljer att bara göra några påpekanden där vi ser att det kulturpolitiska programmet kan kompletteras.

3 Förslag till kompletteringar

Bland styrdokumentet föreslår vi att man kompletterar med läroplanernas formuleringar om kultur i förskola, skola och särskola. Det kan vara en hjälp för att formulera kommande ansökningar om Skapande skola-medel och ge stöd i diskussionerna mellan kultur- och utbildningsförvaltningarna.

I den regionala utvecklingsplaneringen anger RUFSS 2010 Haninge som en av regionens stadskärnor. Landstinget är intresserade av att samverka med kommunen i diskussionerna om kulturens roll i den fortsatta stadsplaneringen.

Inom länet pågår diskussioner om hur samverkan kan ske över kommungränserna för att stärka verksamheter som är för svaga för att bäras av varje enskild kommun, exempelvis kulturskolans verksamhet för funktionsnedsatta barn och ungdomar. Vi menar att det är en viktig fråga som bör lyftas fram i ett dokument med den här digniteten.

Vi saknar skrivningar om hur kulturen ska vara en del i vården och i vardagen inom omsorgen om äldre och fysiskt och psykiskt funktionsnedsatta.

Slutligen menar vi att ett dokument som ska vara vägledande för beslut de kommande tio åren också bör vara tydligare i hur samordning, uppföljning och utvärdering ska ske. De kulturpolitiska målen och strategierna bör kompletteras med handlingsplaner inom respektive område som konkretiserar vad som ska göras och hur ansvar och mandat är fördelat. Dessa handlingsplaner bör också vara begränsade i tid för att kunna omvärderas och omformuleras under tioårsperioden.

Kerstin Olander
Tf kulturchef

Haninge
kommun

Kultur- och fritidsförvaltningen

Förslag till kulturpolitiskt program för Haninge kommun 2015-2025

2014-01-09

Förord

I detta dokument finner du tre handlingar; ett förslag till kulturpolitiskt program, en kunskapsöversikt om kulturpolitik och kulturlivet i Haninge (bilaga 1) och en rapport om kulturella resurser i Haninge (bilaga 2).

Kultur- och fritidsnämnden beslutade i början av 2013 att tillsätta en styrgrupp för att utarbeta ett förslag till kulturpolitiskt program. Styrgruppen har bestått av undertecknad, ordförande, Berith Jansson (KD) samt Marianne Dahlström (S). Kultur- och fritidsförvaltningen har genom Elisabeth Åström, Åsa Mårtensson och Maria Engfors bistått styrgruppen som sekretariat.

Kultur- och fritidsförvaltningen har haft uppdraget att leda och genomföra en kartläggning av kommunens kulturella resurser genom metoden cultural planning. Ett första steg i kartläggningen var att sammanställa en kunskapsöversikt. Översikten beskriver bland annat kulturpolitik på nationell och europeisk nivå, kulturverksamheter och kulturmiljöer i Haninge samt folklivet i den regionala stadskärnan.

Vidare har arbetet bestått av att genomföra fyra workshops med olika målgrupper kring kulturella resurser. Dessa har genomförts av MB kulturpartner i samråd med förvaltningen. I kartläggningen ingick även en webbenkät om vad boende, arbetande och besökare i kommunen uppfattar som fina och fula platser samt vad de är stolta över i Haninge. Ett tiotal djupintervjuer med personer från näringsliv, kommunala förvaltningar och konst- och kulturområdet har genomförts. 279 personer svarade på enkäten och 64 personer deltog i workshops.

Förslag till kulturpolitiskt program tar avstamp i kommunfullmäktiges mål för social hållbarhet. För att säkra goda levnadsvillkor för Haninges invånare ska bland annat goda boendemiljöer, trygghet, hälsa, rättvisa, delaktighet och inflytande tas tillvara och utvecklas.

Det kulturpolitiska programmet ska stärka kulturens roll i kommunens utvecklingsarbete och stödja ett målinriktat arbete. Det ska stimulera till en bred kulturpolitisk diskussion och till utveckling av kulturlivet i Haninge. Ansvar för att kulturen blir en kraft i kommunens utvecklingsarbete måste delas av samtliga kommunala nämnder och bolag där varje part har sin del att bidra med. Samarbete mellan parterna är en förutsättning.

Målen och strategierna i programförslaget ska bidra till en socialt hållbar utveckling i Haninge. Kultur- och fritidsnämndens tre strategiområden – *Livs kvalitet och folkhälsa*, *Barn och ungdomar rustas för vuxenlivet* samt *Information och kunskap* – har varit våra utgångspunkter för programarbetet.

Programförslaget beskriver inriktningen för den kulturpolitik som kommunen ska bedriva under en tioårsperiod, 2015-2025. Det anger nio mål med tillhörande strategier för hur arbetet ska bedrivas. Det kulturpolitiska programmet ska, efter en bred remisshantering, antas av kommunfullmäktige och vara styrande och vägledande för alla Haninge kommuns verksamheter.

För styrgruppen

Raymond Svensson (C)
ordförande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förslag till kulturpolitiskt program 2015-2025	3
Framtidsbild för kulturen i Haninge år 2025.....	3
Kulturpolitiska utgångspunkter.....	3
Tre dimensioner av kulturpolitik.....	3
Kulturbegrepp och dess definitioner.....	4
Kulturella resurser i Haninge.....	5
Kulturpolitiska mål och strategier.....	6
Tillämpning, uppföljning och utvärdering.....	7
Bilaga 1: Kunskapsöversikt om kulturpolitik och kulturlivet i Haninge	
Bilaga 2: Rapport om kulturella resurser i Haninge	

Förslag till kulturpolitiskt program 2015-2025

Visionen för Haninge kommun är att bli framtidskommunen som präglas av en kreativ och dynamisk atmosfär där det är möjligt att skapa och förverkliga idéer.

I strävan att nå detta har kulturen en betydelsefull roll. För att realisera såväl kommunens vision och ta tillvara kulturens roll i samhället har kultur- och fritidsnämnden tagit fram ett förslag till ett kulturpolitiskt program.

Framtidsbild för kulturen i Haninge år 2025

Haninge är kontrasternas kommun där mångfalden tas tillvara. Fastlandets tätorter med landsbygd förenas med skärgården. Olika språk och traditioner möts. Samtid och historia knyts samman.

Kulturen genomsyrar vardagslivet och samhällets alla områden. Den är tillgänglig, nära och inkluderande. Haninges kulturella resurser används flitigt och på nya sätt.

Människors kreativitet och lust att uppleva och vara medskapare av kulturen främjas och tas tillvara. Kommunen samverkar med kulturliv, föreningsliv och näringsliv.

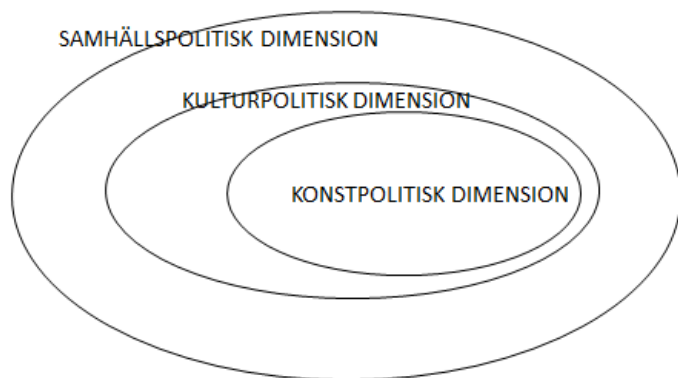
Haninge har ett stolt, mångsidigt och utmanande kulturliv. I Haninge inkluderar vi med bredd och avancerar med spets.

Kulturpolitiska utgångspunkter

Tre dimensioner av kulturpolitik

Haninge kommuns kulturpolitiska program utgår från tre dimensioner: en samhällspolitisk, en kulturpolitisk och en konstpolitisk. Dimensionerna bildar en helhet, kompletterar varandra och är delvis överlappande.

Den samhällspolitiska dimensionen utgår från en syn på kultur som drivande i samhällsutvecklingen. Attraktiva miljöer och ett rikt utbud av kultur, attraktioner och upplevelser är förutsättningar för en framgångsrik plats. Här agerar många tillsammans för att skapa ett bättre samhälle att bo och verka i för medborgare, besökare och företagare. Samtliga kommunala nämnder och bolag är berörda.

Den kulturpolitiska dimensionen handlar om medborgares och besökares möjligheter att tillägna sig, utveckla och skapa konst och kultur i Haninge kommun. Här ingår till exempel civilsamhället och fria kulturaktörer. Arbetet utförs huvudsakligen inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde. Förskola, skola och äldreomsorg är andra centrala aktörer.

Den konstpolitiska dimensionen fokuserar på konstens utveckling, på konstnärernas förutsättningar samt den infrastruktur som behövs för att visa konst av olika slag. I dimensionen ingår även kulturarvsfrågor. Ansvar för kommunens konstpolitik och kulturarv ligger hos kultur- och fritidsnämnden.

En framgångsrik kulturpolitik innefattar alla tre dimensioner i ett långsiktigt utvecklingsarbete. För att lyckas krävs samverkan inom kommunen samt med lokala aktörer, civilsamhälle och näringsliv.

Kulturbegrepp och dess definitioner

Kultur handlar om människans behov att uttrycka sig, om att uppleva och om att tillhöra – om livskvalitet. Kultur är ett brett begrepp som innefattar människans levnadsmönster, gemensamma traditioner och normer.

Konst är en del av kulturen och består av litteratur, musik, bild- och scenkonst, film, formgivning, arkitektur och andra konstarter. Konsten i det här sammanhanget förknippas med det fria skapandet och dess utövare.

Kulturarv är ett brett begrepp för de kulturella uttryck som går i arv från generation till generation. Det innefattar både materiella uttryck, såsom byggnader och platser, och immateriella uttryck såsom traditioner och berättelser.

Kulturmiljö är den av människan påverkade fysiska miljön – platser där människor bott och verkat. Det kan gälla alltifrån enskilda objekt till stora landskapsavsnitt. Kulturmiljön är en del av kulturarvet.

Kulturella resurser i Haninge

Kulturella resurser är de uttryck som ger en plats sin styrka och särart. De kan antingen vara materiella eller immateriella.

Många av de kulturella resurserna är synliga och kända för Haningebor och besökare, medan andra är mer eller mindre dolda och okända.

Förutom att kartlägga de kulturella resurserna behöver de synliggöras och tas tillvara i kommunens utvecklingsarbete. Genom att involvera de boende och deras röster förstärks bilden av Haninge.

I kartläggningen av de kulturella resurserna är människorna och kulturarvet de mest framträdande. Här finner vi civilsamhället och det mångsidiga kulturlivet med bland annat kulturföreningarna, studieförbunden och kulturarbetarna. Kulturinstitutioner som biblioteken, kulturhuset, fritidsgårdar, museer, hembygdsgårdar och samlingslokaler är viktiga platser för möten och upplevelser, att förkovra sig och för att skapa.

Haninge är rik på kulturmiljöer med ett flertal byggnadsminnen, slott, kyrkor, gravfält, runstenar och sjunkna skepp, men även samtida arkitektur och offentliga konstverk.

Till de kulturella resurserna räknas också naturvärden som Tyresta nationalpark, naturreservat och den unika skärgården med riksintressen som Kymmendö, Huvudskär och Utö med flera.

Många professionella konstnärer och kulturarbetare och andra inom kulturella och kreativa näringar utgör också betydelsefulla delar av de kulturella resurserna.

Centralt för Haninges kulturella resurser är dess kontrastriktighet. Att se olikheter som en tillgång, att förena kontraster och att skapa kreativa krokar är en utgångspunkt i kommunens kulturpolitik. Genom samverkan mellan olika lokala aktörer – offentliga, privata och civilsamhället – främjas mångfalden och den lokala identiteten.

Kulturpolitiska mål och strategier

Målen anges överst i varje ruta i fetstil. Under följer strategi.

<p>Samhällspolitisk dimension</p> <p>Kulturen som drivande i samhällsutvecklingen</p> <p>Helhetsperspektiv på Haninges kulturella resurser</p>	<p>Kulturpolitisk dimension</p> <p>Civilsamhället och människan</p> <p>Medborgarens behov och möjligheter</p>	<p>Konstpolitisk dimension</p> <p>Professionella konstlivet och kulturarbetare</p> <p>Främja och utveckla konsten och kulturarvet</p>
<p>Fler möjligheter för människor att mötas spontant och arrangerat ska skapas.</p> <p>Nya och befintliga mötesplatser ska utvecklas för att främja möten inom civilsamhället och mellan medborgare.</p>	<p>Mångfalden av kulturella uttryck ska synliggöras.</p> <p>Hållbara strukturer ska skapas för att stötta lokala initiativ och nya, oetablerade kulturuttryck.</p>	<p>Haninges kulturarv ska bevaras och vårdas samt användas på nya sätt.</p> <p>Metoder ska utvecklas för att sätta Haninges historia i en samtidskontext och komma fler till del.</p>
<p>Haninge ska utveckla sin naturnära profil.</p> <p>Genom en större satsning på odling och trädgård ska de gröna områdena i närmiljön bli fler och människor från olika kulturer komma samman.</p> <p>Gränsöverskridande aktiviteter och projekt ska skapas där skärgården som resurs tas tillvara.</p>	<p>Kulturens roll i det livslånga lärandet ska stärkas.</p> <p>Skapa och utveckla en infrastruktur som gör kultur, kunskap och bildning mer tillgänglig för alla medborgare.</p>	<p>Konsten ska synas i Haninge.</p> <p>Utveckla nyskapande arenor för konstnärliga uttryck och stötta redan befintliga arenor.</p>
<p>Haninge ska vara en attraktiv etableringsort för företag inom kulturella och kreativa näringar.</p> <p>Nyetablering, inflyttning och utveckling av företag inom sektorn ska stimuleras.</p>	<p>Alla barn och unga ska få uppleva och utöva konst och kultur.</p> <p>Projekt och aktiviteter inom konst och kultur ska främjas såväl inom förskolan och skolan som på fritiden.</p>	<p>Konstnärer ska attraheras att bo och verka i Haninge.</p> <p>Skapa förutsättningar för konstnärer att utöva och utveckla sitt konstnärskap samt ta tillvara deras kompetens.</p>

Tillämpning, uppföljning och utvärdering

De kulturpolitiska målen och strategierna har koppling till kommunfullmäktiges mål inom målområdet social hållbarhet och bidrar till efterlevandet av desamma.

Respektive nämnd eller bolag ska inom tillämpliga delar ansvara för att fullfölja det kulturpolitiska programmet.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för uppföljningen av målen i det kulturpolitiska programmet.